

MOŁODECZNO

Zebrań delegatów łowieckich powiatu mołodeczńskiego. W dniu 22 lutego o godz. 14-tej, w lokalu Starostwa, pod przewodnictwem pana starosty mołodeczńskiego Jerzego de Tramecourta, odbyło się zebrań delegatów Centralnego Związku Polskich Towarzystw Łowieckich na powiat mołodeczński, oraz delegatów Towarzystw Łowieckich tegoż powiatu. Rozpatrywane były sprawy, dotyczące rozpowszechnienia idei i kultury racjonalnego łowiectwa, wprowadzenia w tym czarnej listy kłusowniców, oraz omówione zostały sprawy, dotyczące bezwzględnej tępienia akcji trucia ryb, handlu zwierzętami i skórkami w czasie zakazanym. Oprócz tego szeroko była omówiona sprawa najkrajniejszego reprezentowania powiatu przez myśliwych na wystawie łowieckiej w Warszawie, która odbędzie się w czasie od dnia 3 do 10 maja 1931 r.

był por. Burtowy Jan na wal. Parafin, II nagroda por. Stankiewicz Wacław na wal. Łazik, III nagroda por. Mikulski Zygmunt na wal. Torpeda. Barwny karuzel 7 par pań i oficerów pułku na kasztanach i gniadych koniach prowadzony przez zastępcę Dowódcy Pułku ppłk. Pilnowskiego Kazimierza uroczystości poświęcenia. I para pani Leska i por. Tarnowski Jan, II para pani Leska i por. Zubicki Kazimierz, III para pani Chelchowska i por. Jarząbkiewicz Marian, IV para pani Beniśławska Helena i por. Nawrocki Kazimierz, V para pani Nitosiławska Maria i por. Burtowy Jan, VI para pani de Virion Ewa i rotm. de Virion Eugeniusz, VII para pani Bohdanowiczówna i por. Mikulski Zygmunt.

Po skończonych zawodach i popisach pułk przyjmował swych gości w salonych kasyna oficerskiego, kończąc ten dzień uroczystymi śniadaniem i zabawą taneczną.

EISZYSZKI

Kurs obrony powietrznej i przeciwgazowej. Zarząd Strzelca łącząc z Kolem L.O.P.P. w Eiszyszkach doceniając znaczenie uświadamienia członków swych organizacji i szerokiego ogółu rozwinięciu walki chemicznej i lotniczej urządził w dniach 2, 3, 4, 9, 10 i 11 marca w sali kina „Świat” kurs obrony powietrznej i przeciwgazowej, na którym zostanie wygłoszony cykl odczytów i referatów. 1) Wojna światowa i zastosowanie w niej gazów trujących, 2) Walka chemiczna a) atak falowy, b) atak zapomocia (mieszanie min, c) atak artyleryjsko-gazowy, 3) Obrona przeciwgazowa a) obrona indywidualna, b) obrona zbiorowa, 4) maska przeciwgazowa używana w Polsce, 5) ćwiczenia pokazowe w zdejmowaniu i zakładaniu maski, 6) przygotowanie i wyszkolenie drużyn obrony przeciwgazowej, 7) pierwsza pomoc przy zatruciu gazami, 8) Rozwój lotnictwa do czasów wielkiej wojny światowej, 9) lotnictwo cywilne i jego znaczenie w czasie pokoju, 10) Lotnictwo wojskowe, 11) Liga obrony Powietrznej Państwa jej rozwój i znaczenie. Przemysł lotniczy w Polsce, 12) Wojna w przyszłości, 13) nakozy gazowe i dymne na rynku w Eiszyszkach.

Należy zaznaczyć, iż na otwarcie kursu przyjeżdża z Lidw inspektor wykształcenia gazowego p. por. Kossecki.

OSZMIANA

Refleksje pokarmawłowe. Pomimo naogół dającego się odczuwać kryzysu ekonomicznego ubiegły karnewał w Oszmianie „odtańczono” z zapalem i werwą. Szereg miłych imprez wieczorowych zainicjowała Zarząd Resursy Obywatelskiej i T-wo „Sokół”. Jak zwykle, na tego rodzaju wieczorach rozbawieni goście rozszli się dopiero o świcie. Następnym w kolejności odbył się bal Strzelecki, który zaszczylił swą obecnością wiceprezes podokrogi wileńskiego p. pułkownik Eugeniusz Dobaczewski z małżonką.

Dalej dnia 1 lutego Resursa Obywatelska urządziła bal maskowy na którym pomimo szczupłej ilości masek, wydano aż 3 na grody. Pierwszą zupełnie słuszną przysługę p. H. Kononowiczowej za nader gustowny i artystycznie wykonany kostium pawia. Komu sił starczyło i ochoty, ten podążył dnia następnego znowu na zabawę, urządzoną tym razem przez Związek Nauczycieli Szkół Powszechnych z okazji odbytego w dn. 1 i 2 lutego zjazdu. Nie zdążyli przebrnąć echa tych dwóch weselnych wieczorów, a już na 7 lutego Federacja ZOO pięknie zapraszała do udekorowania zieleni i oświetlenia reflektorami sal: — to też uczucie i po wojskowemu bawiono się do bardzo jasnego rana.

Ostatnia zabawa, ale bodaj, najwięcej namiano balu zasługująca, odbyła się w dniu 14 lutego, urządzona przez Zarząd Związku Pracy Obywatelskiej Kobiet w Oszmianie. Zarząd nie szczędził trudu i zabiegów, aby zaproszonym gościom uprzyjemnić kilkugodzinny pobyt na ostatnim balu karnewałowym. To też i sala udekorowana z wielkim gustem i umiarem przez sekretarkę zarządu p. W. Stankiewiczową kilimami i emblematem Związku i piękny kwartet z Wina — wszystko to wpłynęło na to, że lokal Resursy przepełniony był doborową publicznością z miasta i powiatu. Jako dowód, że dobrze bawiono się na tej najlepszej z zabaw może posłużyć to, że do ostatniego tzw. białego mazura o 5 nad ranem stanęło do 40 par.

Do powodzenia zabawy przyczynili się również specjalnie uproszeni w ten wieczór wędrowni goście, prof. Janusz Lubicz - Borowski i p. Bronisław Mackiewicz.

Pomimo sporych kosztów, czysty zysk wyniósł przeszło 100 zł., co zostanie przeznaczone na prowadzenie Stacji Opiek nad matką i dzieckiem i innych pożytecznych instytucji pozostających pod opieką Związku Pracy Obywatelskiej Kobiet.

Do omówienia szczegółowo pracy Związku niebawem powrócimy. Pek.

POPIERAJCIE L.O.P.P.

WARSZAWA. 4-III (tel. wł. „Słowa”). Państwowy Bank Rolny zawarł dziś umowę z konsorcjum banków angielskich, na mocy której Bank Rolny otrzyma pożyczkę w wysokości 1 miliona 200 tysięcy funtów sterlingowych, co wynosi 53 miliony złotych.

Z kredytu tego Bank Rolny udzielać będzie pożyczek dla rolnictwa na termin 9-miesięczny, w szczególności na zakup nawozów sztucznych.

O. Muckerman o walce z bezbożnością

(Kap) Na łamach „Kölnische Volkszeitung” występuje znany pisarz katolicki, O. Muckermann, T.J., z wezwaniem do walki z przenikającą na Zachód falą bezbożności sowieckiej. Bezbożność tę porównuje autor do piaszczaraczy, niszczących cywilizację. Dziś szarańcza ta chce niszczyć religię, jutro zniszczy cały dorobek kulturalny. Mówi się, iż w Rosji jest bezbożników 4 miliony. Nie bardzo jednak wierzy temu O. Muckermann.

„Bezbożnicy moskiewscy w dzień, dla przypodobania się władzy, czy może z nusu, wykrzykują na ulicach przeciw religii, wieczorem jednak modlą się pobożnie w świątyni. Podobnie na Zachodzie literatura tandemnaświadaczy, zdaje się o upadku moralności, w rzeczywistości jednak moralność ta tkwi w sercach, tylko, niestety, jest ona zbyt bierna. Zakusy sowieckich bezbożników popierają wszelkiego ro-

dzaju wolnomyśliciele. Wolna myśl, jako taka, tylko z nazwy jest wolną, w rzeczywistości jest zwykłym parazytem myśli skrupowanej. Wolna myśl nigdy niczego nie stworzyła, bez myśli „skrupowanej” nie byłaby do pomyslenia. Jest ona nawskroś destrukcyjna i oparta wyłącznie na negacji. Co jednak burzylibyśmy, gdyby myśl, ujęta w karby, nie budowała? Z wszelkimi ideami destrukcyjnymi należy walczyć, walczyć więc również trzeba z wolną myślą. Nie dość tu jednak zadawać się protestacyjnymi zebrańkami, zwalczać ją trzeba ciągle, na każdym kroku dokumentować względem niej obrazę, zarówno w życiu publicznym, jak i domowym. Jednocześnie budować, działać, tworzyć! To jest najlepsza obrona przeciw zakusom bezbożników!

7.000.000 POLAKÓW MIESZKA POZA GRANICAMI KRAJU. NIE MAJĄ SZKÓŁ...

Złóż grosz na „Fundusz Polskiego Szkolnictwa zagranicą”, na konto P. K. O. 21895, Komitetu Obchodu 25-lecia Walki o Szkołę Polską.

Zawody narciarskie o mistrzostwo Armii W SŁONIMIE

Zespół Brygady K.O.P. Wilno na starcie do biegu ciężkich kar. maszynowych, w którym zdobył I miejsce fot. Dereczyński, Słonim

Zespół Policyjnego Klubu Sportowego woj. Nowogródzkiego z komendantem pow. P. P. w Słonimie kom. Krzeczowskiem spisał się dzielnie w zawodach. fot. Dereczyński, Słonim

SKANDAL Z DOLARÓWKĄ

W poniedziałek o 10-iej rano miało się odbyć w ministerstwie skarbu losowanie 3-iej serii dolarówki. Przewodniczył uroczystości p. Bielał — dyrektor urzędu pożyczek państwowych. Zebrał się też duży publiczności; zasadniczo każdy posiadacz dolarówki ma prawo wstępu ale zwykle amatorów było mało — tym razem, zapewne wobec wzmagających się kadrow bezrobocia, znalazło się sporo ludzi, którzy nie mieli lepszego sposobu spędzenia przedpołudnia.

System ciągnięcia nie jest skomplikowany: są dwa kola, pełne zwiniętych numerków. W jednym kole są początkowe cyfry, a w drugim od 0 do 999. Jeśli np. z pierwszego kola wypadnie numer 1253, a z drugiego 048 to właściciel dolarówki 1253048 może sobie pogratulować wygrał.

Oczywiście przed losowaniem komisja zawsze sprawdza czy wszystko jest w porządku — czysto formalnie, powierzchownie, bo przecie cały sztab urzędników zajmował się tem urzędnie.

Jednak dyr. Bielał w nagłym przystępie aprietyzmu zanotował:

— A może kto z szanownych państwa żyćy sobie sprawdzi czy jego numer jest w kaszcie?

Jakiś jęmotnik napisał na skrawku papieru numer swojej dolarówki: — jędnę, jak zaznaczył — i podał go przewodniczącemu. Był to numer 1452134. Zaczęto szukać — zrazu lekceważąco, spokojnie, potem z pewnym podrażnieniem. widoczna irytacja, wreszcie z lekkiem, trwogą.

Nie znaleziono. W kole nie było takiego numeru. Komisja stwierdziła, że wogóle brak kartelek z numerami: od 1450 do 1499 — brak 50 kartelek z pierwszego kola, ponieważ każda łaczy się z najprzeróżniejszymi kartkami z drugiego, powodowało, iż 50.000 dolarówek nie mogło być wylosowanych. Ładna pomyłka!

Na sali awantura. Wszyscy wrzeszczeli, wygrałi, tupali. Każdy chciał sprawdzić swój numer, każdy się pchał do stołu prezycyjalnego Dziewczynki — sierotki, czysto ubrane i gotowe do losowania, zaczęły plakać. Przewodniczący z komisją opuścił salę.

Po godzinnej naradzie p. Bielał oświadczył zebrany, że błąd sposrożono przed podpisaniem protokołu sprawdzania numerów — że zatem wszystko dobrze. Nikt nie podzielał tego zaprzętwiania. Brakujące numery wypisano ręcznie i wrzucono do kola, podczas zaplakanie dziewczynki zaczęły łosować.

Kto winien? Drukarnia — mówią chórem urzędnicy ministerjalni, drukarnia nie dostarczyła 50 numerów i stąd cały kram.

Niezdane tłumaczenie. Drukarni wolno się mylić, ale urzędnikom, sprawdzającym metraj przed losowaniem — nie! Niebali i leniwi prawdopodobnie otworzył jeden, dwa zwitki, poczem dał pokój. Gdyby nie smienniję jęmotnik, posiadacz jednej dolarówki, który chciał uczynić wszystko, co leżało w jego mocy — by wygrać, losowanie by się odbyło bez udziału 50.000 dolarówek.

40.000 dolarów wypadło na numer 1.054.145. Załuję, że nie na los skrupulatnego jęmotnika, na jego 1452134. To byłby coup de théâtre. Wspaniale! Niebyswa! Należało mu się to.

Ale i tak trzy numery, mające owe feralne 1450 na początku, zostały obdzielone po 100 dolarów. Trzej szczęśliwcy zadowoleni, ten sukces nieznanemu dobroczyńcy. „Falka orobna sumka”, ręcznie ktoś. — „A zrzekłby się jej pan bez żalu co? — gdyby tak na pana numer trafiał!” Napewno nie!

OLSZYŃKA GROCHOWSKA

Od rana w niedzielę ciągnęły pielgrzymki za Pragę — na Grochów. Warszawiacy nie zapomnieli o setnej rocznicy sławnej bitwy, chcieli obejrzeć miejsce, gdzie ważyły się losy powstania.

Zmienił się krajobraz: ze sławnej olszyny zostało tylko jedno drzewo. Mój Boże — tutaj walczone najzarciej, tutaj Skrzyniec — i w sławli niustraszonem męstwem, dzieje: był Olszynie nazajutrz został głównodowodzącym.

Tutaj właśnie pocisk armatni trafił Chłopotliwego. Gdymy nie ten zabłąkany pocisk — kto wie? może wygralibyśmy bitwę, może dziś byłibyśmy nie w jędanastym, ale w setnym roku odzyskanie niepodległości. Dziwnie patrzeć na te pasty pola, na te równe skiby biegnące w dal — tak tu spokojnie, ci cho... A sto lat temu! Huk, strzały, dym... Iluż ludzi walczyło tu o każdą piędź ziemi? Iluż zginęło za każdym krokiem napród czy w tył. Czy to się na coś zdało?

Powracające tramwaje były przepelnione. Ludzie zamysłeni... K.

WYWIAD Z PUŁKOWN. RUSTEJKĄ

W związku z kursującymi w Kownie pogłoskami o rzekomych próbach porozumienia tautininków z t. zw. woldemarasowcami i o dymisji plk. Rustejki, szefa litewskiej policji kryminalnej, jako wyniku tego, zwrócił się współpracownik „Lietuvos Zinios” do samego plk. Rustejki, który udzielił następującego wywiadu: „Zadnych „kawał” rząd — o ile plk. Rustejka wie domo — z t.z. woldemarasowcami nie prowadzi. Wszystko to są jedynie plotki, rozpущzone przez tych ostatnich, plotki nietylki nieuzasadnione, lecz wręcz pozbawione logiki. W jaki bowiem sposób rząd może się układać z organizacją nieistniejącą? Być może, iż ta, czy owa jednostka z partji tautininków odbyła rozmowę z t. zw. woldemarasowcami. Rozmowa taka nosiłaby jednak wyłącznie charakter prywatny, a nie rozmowy, prowadzonej przez przedstawicieli partji. Z tego punktu widzenia podobno, o ile nawet miały miejsce, pozbawione są wszelkiego znaczenia politycznego.

W sprawie swej dymisji oświadczył plk. Rustejko, co następuje: „Po powrocie z zagranicy, gdzie odbywał kurację, oświadczyłem już przedstawicielom pracy, że niedługo będę pełnił obowiązki szefa policji, a to ze względu na to, iż stan mego zdrowia nie pozwalał innemu słowu, dymisja moja oddawna była już przewidziana, a złożyły się na nią niezagrożone jeszcze całkowicie rany, poszarpana nerwy i wogóle niedomagania w związku z poranieniem. Tem się też tłumaczy, że w dniach ostatnich złożyłem prośbę o dymisję”.

Na zapytanie współpracownika „Lietuvos Zinios”, jak też zamierza plk. Rustejko urządzić się po opuszczeniu stanowiska szefa policji, odpowiedział, że pragnąłby, aby mu pozwolono powrócić na urząd komendanta miasta, na którym to stanowisku przebył plk. Rustejko 12 lat.

Plk. Rustejko zaprzeczył pogłoskom, jakoby biskup Kuchta był badany w urzędzie policyjnym.

Na zapytanie współpracownika „Lietuvos Zinios”, czy akcja politykujących księży przeciwko rządowi wzmożła się, czy też osłabła, odpowiedział plk. Rustejko, co następuje: „W ubiegłą niedzielę w kościele Karweliów ksiądz Rankel wygłosił zamiast kazania przemówienie wiecowe. Naogół jednak akcja politykujących księży słabnie. Księża podjęli ją wprawdzie bardzo intensywnie, jednak nie spotkawszy się z uznaniem przychylają. Obywatele Litwy umiają odróżnić religię od demagogii i spraw osobistych. Politykujących księży popierają głównie nieświadomione kobiety.

Wreszcie na zapytanie, czy prawda jest, jakoby internowany w obozie koncentracyjnym w Wornjach doktor Karweliś otrzymał despesz kondolencyjny od generalnego sekretarza Ligi Narodów Drummonda, odpowiedział plk. Rustejko, że policja roztacza ścisłą kontrolę nad korespondencją obozu koncentracyjnego i z całą pewnością można stwierdzić, że dr. Karweliś nie otrzymał od generalnego sekretarza Ligi Narodów żadnej despeszy, ani też listów. Jest to tylko wymysł przyjaciół dr. Karweliśa.

Wreszcie na zapytanie, czy prawda jest, jakoby internowany w obozie koncentracyjnym w Wornjach doktor Karweliś otrzymał despesz kondolencyjny od generalnego sekretarza Ligi Narodów Drummonda, odpowiedział plk. Rustejko, że policja roztacza ścisłą kontrolę nad korespondencją obozu koncentracyjnego i z całą pewnością można stwierdzić, że dr. Karweliś nie otrzymał od generalnego sekretarza Ligi Narodów żadnej despeszy, ani też listów. Jest to tylko wymysł przyjaciół dr. Karweliśa.

Wreszcie na zapytanie, czy prawda jest, jakoby internowany w obozie koncentracyjnym w Wornjach doktor Karweliś otrzymał despesz kondolencyjny od generalnego sekretarza Ligi Narodów Drummonda, odpowiedział plk. Rustejko, że policja roztacza ścisłą kontrolę nad korespondencją obozu koncentracyjnego i z całą pewnością można stwierdzić, że dr. Karweliś nie otrzymał od generalnego sekretarza Ligi Narodów żadnej despeszy, ani też listów. Jest to tylko wymysł przyjaciół dr. Karweliśa.

Wreszcie na zapytanie, czy prawda jest, jakoby internowany w obozie koncentracyjnym w Wornjach doktor Karweliś otrzymał despesz kondolencyjny od generalnego sekretarza Ligi Narodów Drummonda, odpowiedział plk. Rustejko, że policja roztacza ścisłą kontrolę nad korespondencją obozu koncentracyjnego i z całą pewnością można stwierdzić, że dr. Karweliś nie otrzymał od generalnego sekretarza Ligi Narodów żadnej despeszy, ani też listów. Jest to tylko wymysł przyjaciół dr. Karweliśa.

Wreszcie na zapytanie, czy prawda jest, jakoby internowany w obozie koncentracyjnym w Wornjach doktor Karweliś otrzymał despesz kondolencyjny od generalnego sekretarza Ligi Narodów Drummonda, odpowiedział plk. Rustejko, że policja roztacza ścisłą kontrolę nad korespondencją obozu koncentracyjnego i z całą pewnością można stwierdzić, że dr. Karweliś nie otrzymał od generalnego sekretarza Ligi Narodów żadnej despeszy, ani też listów. Jest to tylko wymysł przyjaciół dr. Karweliśa.

Wreszcie na zapytanie, czy prawda jest, jakoby internowany w obozie koncentracyjnym w Wornjach doktor Karweliś otrzymał despesz kondolencyjny od generalnego sekretarza Ligi Narodów Drummonda, odpowiedział plk. Rustejko, że policja roztacza ścisłą kontrolę nad korespondencją obozu koncentracyjnego i z całą pewnością można stwierdzić, że dr. Karweliś nie otrzymał od generalnego sekretarza Ligi Narodów żadnej despeszy, ani też listów. Jest to tylko wymysł przyjaciół dr. Karweliśa.

Wreszcie na zapytanie, czy prawda jest, jakoby internowany w obozie koncentracyjnym w Wornjach doktor Karweliś otrzymał despesz kondolencyjny od generalnego sekretarza Ligi Narodów Drummonda, odpowiedział plk. Rustejko, że policja roztacza ścisłą kontrolę nad korespondencją obozu koncentracyjnego i z całą pewnością można stwierdzić, że dr. Karweliś nie otrzymał od generalnego sekretarza Ligi Narodów żadnej despeszy, ani też listów. Jest to tylko wymysł przyjaciół dr. Karweliśa.

Wreszcie na zapytanie, czy prawda jest, jakoby internowany w obozie koncentracyjnym w Wornjach doktor Karweliś otrzymał despesz kondolencyjny od generalnego sekretarza Ligi Narodów Drummonda, odpowiedział plk. Rustejko, że policja roztacza ścisłą kontrolę nad korespondencją obozu koncentracyjnego i z całą pewnością można stwierdzić, że dr. Karweliś nie otrzymał od generalnego sekretarza Ligi Narodów żadnej despeszy, ani też listów. Jest to tylko wymysł przyjaciół dr. Karweliśa.

Wreszcie na zapytanie, czy prawda jest, jakoby internowany w obozie koncentracyjnym w Wornjach doktor Karweliś otrzymał despesz kondolencyjny od generalnego sekretarza Ligi Narodów Drummonda, odpowiedział plk. Rustejko, że policja roztacza ścisłą kontrolę nad korespondencją obozu koncentracyjnego i z całą pewnością można stwierdzić, że dr. Karweliś nie otrzymał od generalnego sekretarza Ligi Narodów żadnej despeszy, ani też listów. Jest to tylko wymysł przyjaciół dr. Karweliśa.

Feldman - Kołaczowski

LITERATURA WSPÓŁCZESNA

Schyłek wieku XIX i początek XX to okres najbujniejszych prądów artystycznych w sztuce polskiej. Był to najwyraźniej okres przejściowy: jedne kierunki zamierały, — inne się rodziły. W atmosferze tej fermentacji duchowej pojawił się w roku 1902 dziełko Wilhelma Feldmana o współczesnej literaturze polskiej. Osiągnęło ono odrazu rekordową popularność: co parę lat ukazywały się nowe jego wydania, a naprzykład trzecie zkołci, z roku 1905 — dobi nie kto inny, jak Stanisław Wyspiański.

Czem należało tłumaczyć owe powodzenie? Dwa okolicznościom zawdzięczała literatura Feldmana swoje powodzenie. Pierwsza — to długi czas, atmosfera niezwykle intensywnego życia umysłowego ówczesnej Galicji i wybitne ożywienie się wszystkich kierunków sztuki. Okoliczność druga — to umiejętność i dar autora w ujmowaniu po kątach aktualności objawów współczesnego — w najszerszym pojęciu — piśmiennictwa.

Nie bez wpływu na poczynność książki Feldmana pozostawał fakt przerabiania przez autora początkowych wydań i rekonstrukcji książki, zarówno w formie, jak i treści. Przecież każde nowe wydanie było prawie nową książką. Jeśli się zestawia

wydanie pierwsze, choćby z takim trześciem, to się stwierdzi, nietylko wość dzieła, ale jego nawet potrójnie.

Gdy się dziś je czyta, można tu i ówdzie skonstatować, że w dwóch ostatnich wydaniach (VII i VIII) zabrakło przy ich realizacji autora — konstatację tę uczyni ten nawet, kto nie wie, że Feldman umarł w roku 1919. Feldman był nietylko literatem: miał on niezwykły wprost nerw publicystyczny i ogromne wyczucie stażące się, dziejące rzeczywistości, stąd u niego ta tryskająca wprost z wyjątkiem jego literatury za życia autorka dokonywanych aktualność, nerw życia.

Współczesna krytyka literacka nie zdobyła się obok Feldmana — poza Ant. Potockim — na inne dzieło, któreby ogarniało całokształt piśmiennictwa współczesnego tak, jak książka Feldmana. To, czego dokonał w swej literaturze współczesnej Potocki — pomimo świetności spostrzeżeń i wywerności formy, — razilo nieudolnością konstrukcji. Brzozowski był powołany do stworzenia takiego dzieła, ale dał tylko fragmenty, zanadto zabarwione swoją filozofią indywidualną.

I dlatego po kilku latach znowu okazała się potrzeba wydania pracy

Feldmana*). Najlepiej to świadczy o jej wartości, choć budziła ona i budzi dziś tyle zastrzeżeń.

W przedmowie do nowego wydania stwierdza Kołaczowski, że literatura Feldmana „ma wybitne piętno indywidualności autora i epoki, w której powstała”. Feldman, zdaniem wydawcy, „przy całym dążeniu do bezstronności i sprawiedliwości” w literaturze swej ugruntywował, propagował i bronił wartości artystycznych i ideowych Młodej Polski. Łączył on „entuzjazm, posunięty do egzaltacji, z pracowitością, odwagą przekonań i bezinteresownością, a orientację w życiu społecznym ze znajomością nowoczesnej literatury polskiej i obcej”. Zdaniem Kołaczowskiego, „naogół charakterystyki pisarzy” — dziś uderzają swoją trafnością. Miała jego literatura zawsze bardzo gorące orędniarstwo w osobie Aleksandra Brücknera, który o niej pisał, że „to książka — czyn, o znacznych wartościach moralnych i estetycznych, głęboko odczuta i przemyślana”. A miała ta książka i ma do dziś dnia zwolenników nietylko wśród czytelników młodszych: swego czasu Włodzisław Spasowicz, najfajniejszy krytyk wśród starej gwardji krytyki polskiej, stwierdził, że „dzieło to jest bardzo po

czytne, odznacza się wytwornym stylem, subtelnym krytycyzmem i dowcipem”.

Aktualność każdorazowego wydania literatury Feldmana rozumiał dobrze jej ostatni wydawca i dlatego zapewne zaopatrzył ją w dodatek własny, obejmujący literaturę polską w latach 1919 — 1930. Tym właśnie dodatkiem Kołaczowski nadał książce Feldmana jej odradzająca się wciąż aktualność.

Odrazu trzeba stwierdzić, że to uzupełnienie Kołaczowskiego ma posmak bardzo milej (nie dla wszystkich zresztą) sensacji. Kołaczowski, — to krótky surowy i wymagający: wykształcony „filozoficznie”, poszukujący w dziełach literatury głębokich i silnych pierwiastków ideowych i artystycznych, postawił odpowiednie „wymagania” wobec literatury najnowszej. Jego szkice o latach jej 1919 — 30 wnoszą silny prąd świeżego powietrza krytycznego w ocenę, zjawisk. Pod naporem jego krytycyzmu bezwzględnie, niezajętego kompromisów, pada w grzyby wylbrzymlona sława tego lub owego pisarza. Najgorzej wychodzi z tego przeglądu pisarze starsi, których twórczość należy do innej epoki.

U Sieroszewskiego „anachronizm artysty powieściopisarskiego” okupuje jedność organiczną życia i dzieła; u Weysenhoffa widzi autor „zupelnie wyczerpanie talentu”; ostatnie powieści Reymonta „są wymownym

przykładem, do czego może doprowadzić w literaturze polskiej liczenie na żywiołowość, bezpośredniość, bez kultury i pracy intelektualnej”; „sława Przybyszewskiego i jego znaczenie były tak wielkie, że nawet jego powieści nie zdolały ich całkiem zniweczyć”; o Daniłowskim mówi, że „ostatnie jego rzeczy są żalonym obrazem miernoty”; Strugowi zarzuca Kołaczowski, „rozwickłość, niejasność myśli, niesamodzielność artystyczną”, a powodzenie jego tłumaczy „osobistymi zaletami charakteru autora”.

Z grupy starszych pisarzy wychodzi u Kołaczowskiego zwycięsko jedynie Żeromski. „Życie jego tak ściśle związane było z dolą i niedolą narodu, że odzyskanie niepodległości spo wodowało — rzec można — renesans jego twórczości”.

Jeszcze gorzej wygląda, zdaniem Kołaczowskiego, twórczość młodszych pisarzy. Kaden - Bandrowski nie posiada „intuicyjnej” zdolności widzenia charakterów, „jasności myśli”, autorowi „brak kultury intelektualnej”, z lektury jego powieści pozostaje wrażenie „nużącego przedławiania i czczości” — i wreszcie wypowiedzi wniosków, że pisarz ten „ujawnia w sztuce swojej kilka wręcz odstręczających i niewyłączających wysiłki jego pierwiastkowe”, „grozących katastrofalnym załamaniem”. Pani Nałkowska poddaje swój talent „systematycznym zabiegom zapewnijającym długą młodość” Gotcl swoją powieścią „Serce lodów”

śmiało wkroczył „na pole najczystszej blagi artystycznej”. Iwaszkiewicz to „dusza, wyhodowana na sybarytyzmie” estetycznym, którego najlepszym i najwspanialszym wyrazem były przedwojenne balety rosyjskie”. Kosowski „zaczyna pasorzyć w swoim własnym talencie”; Zegadłowiczowi i Grabińskiemu zarzuca autor wręcz „grafomaństwo”.

Lepiej stosunkowo wychodzi na ocenę Kołaczowskiego liryka polska, nienajlepiej — dramat.

W końcowych rozdziałach swego studjum Kołaczowski rekapituluje główne linie prądów, dają ogólną ocenę literatury z tych lat.

Studjum to, pisane z wiarą, niemal skrótami, poddaje rewizji wiele „wzrożeń dotychczasowych i układa nowe wartości i hierarchie literackie. Szkoda tylko, że zbytby naspikowane jest ścisłą terminologią filozoficzną, co prowadzi w wyniku do takich oto zdań: „Futurystyczny hedonizm, połączone z orgazmem witalizmu, zakłada w nim (w Tuwimie) jakieś daimonion niepokoju metafizycznego”.

O szkicu Kołaczowskiego powiedzieć można, że starczyłby w motywowanym szerzej sadzie na całą książkę, która wywołałaby ożywioną polemikę, a przez nią i ustalenie głębszych sądów o polskiej literaturze najnowszej. I stąd tego szkicu wartość nieprzeciętna.

W. Plotowicz.

*) Wilhelm Feldman „Współczesna literatura Polska. Okresem 1919 — 1930” uzbudził Stefan Kołaczowski. Kraków, 1930, nakł. Krakowskiej Spółki Wydawniczej.

Włńska Bratnia Pomoc była widownią smutnych wypadków. Te może nawet częściowo krzywdzące, podkopały zaufanie większości akademickiej do stronnictwa rządzącego...

Jakie były przyczyny, iż ogół akademicki zaczął właśnie liście Kół Naukowych? Lista taka daje istotną gwarancję polityczności, nietylko ze względu na naukowy charakter...

Przez tydzień temu w nocy z soboty na niedzielę Kola Naukowe rozpoczęły atak.

Atak się udał — pierwsze zarządzone zostały zdo byte: mamy oto własny zarząd. Kola Naukowe zdecydowały się przeprowadzić reformę...

Atak się udał — pierwsze zarządzone zostały zdo byte: mamy oto własny zarząd. Kola Naukowe zdecydowały się przeprowadzić reformę...

Znaczenie wspólnej Komunii Św.

W ostatnią niedzielę dnia 1 marca odbyła się msza odrodzeniowa z wspólną komunią św. Msze takie, w myśl uchwał Zarządu...

Oczywiście, że przystąpienie w dniu tym do Komunii nie jest obowiązujące, byłoby jednak rzeczą niezmiernie pożądaną...

A czyż stół bardziej takim jakim ukończonym i dobrym, lepszym od najgorszego z ludzi nie jest dla nas, wierzących, Chrystus? Czyż więc jego obecność wśród nas nie łączy nas jeszcze silniej i mocniej...

Przeciwnicy takiego regularnego, grodnego przystępowania do Stołu Pańskiego mogliby wprawdzie wysuwać argumenty...

Przeciwnicy takiego regularnego, grodnego przystępowania do Stołu Pańskiego mogliby wprawdzie wysuwać argumenty...

kwestję „duellum” — demagogia krwi to me moja branza, to hędzie, jak się zdaje, Grube Berta kol Henia Dembińskiego...

Cała zabawa nie wymagała tych mówów, gdyby odbywała się w innym, w własnym podwórku. Ale twórcy kodu wyraźnie cechuje...

St. Jędrzychowski

Z Kół Naukowych

Kolo Prawników urządziło w najbliższą sobotę dn. 7 marca turniej krasomówczy, w którym mają wziąć udział najbarziej wy mowni członkowie Kola i inni mówcy...

Caseus będzie następujący: Jan Orzecki z zawodu murarz dn. 28. 1. 1931 r. został wypuszczony na wolność z więzienia w Świeżym...

Caseus będzie następujący: Jan Orzecki z zawodu murarz dn. 28. 1. 1931 r. został wypuszczony na wolność z więzienia w Świeżym...

JESZCZE SZOPKA

Wobec tego, że publiczność zaczęła przy chodzić dopiero na ostatnie przedstawienia Szopki, szopkarze zdecydowali się jeszcze na trzy spektakle...

Kronika „Odrodzenia”

W niedzielę 8 marca odbędzie się zebra nie Sekcji Liturgicznej z referatem kol. M. Chmielewskiego p.t. „Znaczenie rekolekcji zamkniętych”...

W niedzielę 8 marca odbędzie się zebra nie Sekcji Liturgicznej z referatem kol. M. Chmielewskiego p.t. „Znaczenie rekolekcji zamkniętych”...

RAID POWIETRZNY WARSZAWA—TALLIN

Wczoraj rano wystartowały z lotniska cywilnego w Warszawie 4 samoloty, biorące udział w raidzie do Tallina. Kolejno startowali: pilot por. Zwirko na aparacie R.W.D. 2...

Wczoraj rano wystartowały z lotniska cywilnego w Warszawie 4 samoloty, biorące udział w raidzie do Tallina. Kolejno startowali: pilot por. Zwirko na aparacie R.W.D. 2...

Sprawa koncesji autobusowej

Jak już donosiliśmy, sprawa skoncesjonowania ruchu autobusowego w Wilnie będzie rozpatrywana jutro w Magistracie, a to wobec ukończenia prac przez komisję opiniodawczą...

Ważnym elementem w tym celu jest wyłączenie z budżetu państwa wydatków na utrzymanie i obsługę...

Ważnym elementem w tym celu jest wyłączenie z budżetu państwa wydatków na utrzymanie i obsługę...

Ważnym elementem w tym celu jest wyłączenie z budżetu państwa wydatków na utrzymanie i obsługę...

URZĘDOWA

Wyjazd p. wojewody. Wczoraj wieczorem p. wojewoda Kirtkiss wyjechał do Włki i Molodczina, gdzie przeprowadzi 10 doręczną lustrację urzędów...

MIEJSKA

Ille krówek zjadło Wilno w ub. tygodniu. W ubiegłym tygodniu przyprowadzono na targowisko miejskie 1785 sztuk bydła...

ROZSZERZONY EGZAMIN DOJŹLICOŚCI

Rozszerzony egzamin dojrzałości. Jak się dowiadujemy, tegoroczni maturzyści tych gimnazjów prywatnych, które otrzymały niepełne prawa szkół średnich państwowych...

ROZNE

Zjazd kupiectwa z wojew. wileńskiego i nowogródzkiego w Baranowiczach. W dniu 4 marca r. b. odbędzie się w Baranowiczach zjazd kupiectwa polskiego z województw nowogródzkiego i wileńskiego...

ROZNE

Zjazd kupiectwa z wojew. wileńskiego i nowogródzkiego w Baranowiczach. W dniu 4 marca r. b. odbędzie się w Baranowiczach zjazd kupiectwa polskiego z województw nowogródzkiego i wileńskiego...

ROZNE

Zjazd kupiectwa z wojew. wileńskiego i nowogródzkiego w Baranowiczach. W dniu 4 marca r. b. odbędzie się w Baranowiczach zjazd kupiectwa polskiego z województw nowogródzkiego i wileńskiego...

ROZNE

Zjazd kupiectwa z wojew. wileńskiego i nowogródzkiego w Baranowiczach. W dniu 4 marca r. b. odbędzie się w Baranowiczach zjazd kupiectwa polskiego z województw nowogródzkiego i wileńskiego...

ROZNE

Zjazd kupiectwa z wojew. wileńskiego i nowogródzkiego w Baranowiczach. W dniu 4 marca r. b. odbędzie się w Baranowiczach zjazd kupiectwa polskiego z województw nowogródzkiego i wileńskiego...

ROZNE

Zjazd kupiectwa z wojew. wileńskiego i nowogródzkiego w Baranowiczach. W dniu 4 marca r. b. odbędzie się w Baranowiczach zjazd kupiectwa polskiego z województw nowogródzkiego i wileńskiego...

ROZNE

Zjazd kupiectwa z wojew. wileńskiego i nowogródzkiego w Baranowiczach. W dniu 4 marca r. b. odbędzie się w Baranowiczach zjazd kupiectwa polskiego z województw nowogródzkiego i wileńskiego...

ROZNE

Zjazd kupiectwa z wojew. wileńskiego i nowogródzkiego w Baranowiczach. W dniu 4 marca r. b. odbędzie się w Baranowiczach zjazd kupiectwa polskiego z województw nowogródzkiego i wileńskiego...

ROZNE

Zjazd kupiectwa z wojew. wileńskiego i nowogródzkiego w Baranowiczach. W dniu 4 marca r. b. odbędzie się w Baranowiczach zjazd kupiectwa polskiego z województw nowogródzkiego i wileńskiego...

ROZNE

Zjazd kupiectwa z wojew. wileńskiego i nowogródzkiego w Baranowiczach. W dniu 4 marca r. b. odbędzie się w Baranowiczach zjazd kupiectwa polskiego z województw nowogródzkiego i wileńskiego...

ROZNE

Zjazd kupiectwa z wojew. wileńskiego i nowogródzkiego w Baranowiczach. W dniu 4 marca r. b. odbędzie się w Baranowiczach zjazd kupiectwa polskiego z województw nowogródzkiego i wileńskiego...

ROZNE

Zjazd kupiectwa z wojew. wileńskiego i nowogródzkiego w Baranowiczach. W dniu 4 marca r. b. odbędzie się w Baranowiczach zjazd kupiectwa polskiego z województw nowogródzkiego i wileńskiego...

WITOLD KIEŻUN. FILISTER KONWENTU POLONIA, KAPITAN REZERWY W. P., LEKARZ GIMNAZJUM IM. ZYGMUNTA AUGUSTA. Zmarł w Warszawie dn. 1 marca 1931 r. w wieku lat 40, o czym zawiadamia KONWENT POLONIA I FILISTRZY.

Dr. Witold Kieżun. FILISTER KONWENTU POLONIA. Zmarł w Warszawie dn. 1 marca 1931 r. w wieku lat 40, o czym zawiadamia KONWENT POLONIA I FILISTRZY.

Dr. Witold Kieżun. FILISTER KONWENTU POLONIA. Zmarł w Warszawie dn. 1 marca 1931 r. w wieku lat 40, o czym zawiadamia KONWENT POLONIA I FILISTRZY.

Dr. Witold Kieżun. FILISTER KONWENTU POLONIA. Zmarł w Warszawie dn. 1 marca 1931 r. w wieku lat 40, o czym zawiadamia KONWENT POLONIA I FILISTRZY.

Dr. Witold Kieżun. FILISTER KONWENTU POLONIA. Zmarł w Warszawie dn. 1 marca 1931 r. w wieku lat 40, o czym zawiadamia KONWENT POLONIA I FILISTRZY.

Dr. Witold Kieżun. FILISTER KONWENTU POLONIA. Zmarł w Warszawie dn. 1 marca 1931 r. w wieku lat 40, o czym zawiadamia KONWENT POLONIA I FILISTRZY.

Dr. Witold Kieżun. FILISTER KONWENTU POLONIA. Zmarł w Warszawie dn. 1 marca 1931 r. w wieku lat 40, o czym zawiadamia KONWENT POLONIA I FILISTRZY.

Dr. Witold Kieżun. FILISTER KONWENTU POLONIA. Zmarł w Warszawie dn. 1 marca 1931 r. w wieku lat 40, o czym zawiadamia KONWENT POLONIA I FILISTRZY.

Dr. Witold Kieżun. FILISTER KONWENTU POLONIA. Zmarł w Warszawie dn. 1 marca 1931 r. w wieku lat 40, o czym zawiadamia KONWENT POLONIA I FILISTRZY.

Dr. Witold Kieżun. FILISTER KONWENTU POLONIA. Zmarł w Warszawie dn. 1 marca 1931 r. w wieku lat 40, o czym zawiadamia KONWENT POLONIA I FILISTRZY.

Dr. Witold Kieżun. FILISTER KONWENTU POLONIA. Zmarł w Warszawie dn. 1 marca 1931 r. w wieku lat 40, o czym zawiadamia KONWENT POLONIA I FILISTRZY.

Dr. Witold Kieżun. FILISTER KONWENTU POLONIA. Zmarł w Warszawie dn. 1 marca 1931 r. w wieku lat 40, o czym zawiadamia KONWENT POLONIA I FILISTRZY.

SAD KOLEŻEŃSKI

JESZCZE JEDNA ŚWINIA W KIERACIE.

Motto: „Wolno w domu pokrzyjomu, lecz publicznie srom”.

Wolno bawić się w kalkomanie, robić wyzniki z kolorowego papieru, układać statyki i za to się nie odpowiada. Stanowczo jednak należało karać za megalomanie, za obroszenie własnych dzieł z etykietką „Chłuba twórczości prawniczej” i t.p., jak to się niedawno zdarzało...

Wolno bawić się w kalkomanie, robić wyzniki z kolorowego papieru, układać statyki i za to się nie odpowiada. Stanowczo jednak należało karać za megalomanie, za obroszenie własnych dzieł z etykietką „Chłuba twórczości prawniczej” i t.p., jak to się niedawno zdarzało...

NOWOŚCI

Julian Ejsmond. „Patrząc na moich synków...” DZIECIĘCY ŚWIATEK. Zbiór utworów prozą i wierszem o dzieciach. Wydanie pośmiertne. Cena zł. 8. Nakładem Juliana Ejsmondowej Czerwonego Krzyża 25, Warszawa. Do nabycia w księgarniach.

WEZWANIE DO SKŁADANIA OFIAR. Otrzymujemy pismo następujące: Na skutek odzwy Archidiecezjalnego Instytutu Akcji Katolickiej z dnia 28 lutego b. b. otrzymaliśmy od bezimiennego ofiarodawcy...

WOJSKOWA. Ze Stowarzyszenia Rezerwistów i byłych Wojskowych. Zapowiadamy na dzień 1 III odczyt na temat obrony przeciwawejnej...

WOJSKOWA. Ze Stowarzyszenia Rezerwistów i byłych Wojskowych. Zapowiadamy na dzień 1 III odczyt na temat obrony przeciwawejnej...

WOJSKOWA. Ze Stowarzyszenia Rezerwistów i byłych Wojskowych. Zapowiadamy na dzień 1 III odczyt na temat obrony przeciwawejnej...

WOJSKOWA. Ze Stowarzyszenia Rezerwistów i byłych Wojskowych. Zapowiadamy na dzień 1 III odczyt na temat obrony przeciwawejnej...

WOJSKOWA. Ze Stowarzyszenia Rezerwistów i byłych Wojskowych. Zapowiadamy na dzień 1 III odczyt na temat obrony przeciwawejnej...

WOJSKOWA. Ze Stowarzyszenia Rezerwistów i byłych Wojskowych. Zapowiadamy na dzień 1 III odczyt na temat obrony przeciwawejnej...

WOJSKOWA. Ze Stowarzyszenia Rezerwistów i byłych Wojskowych. Zapowiadamy na dzień 1 III odczyt na temat obrony przeciwawejnej...

WOJSKOWA. Ze Stowarzyszenia Rezerwistów i byłych Wojskowych. Zapowiadamy na dzień 1 III odczyt na temat obrony przeciwawejnej...

WOJSKOWA. Ze Stowarzyszenia Rezerwistów i byłych Wojskowych. Zapowiadamy na dzień 1 III odczyt na temat obrony przeciwawejnej...

WOJSKOWA. Ze Stowarzyszenia Rezerwistów i byłych Wojskowych. Zapowiadamy na dzień 1 III odczyt na temat obrony przeciwawejnej...

WOJSKOWA. Ze Stowarzyszenia Rezerwistów i byłych Wojskowych. Zapowiadamy na dzień 1 III odczyt na temat obrony przeciwawejnej...

WOJSKOWA. Ze Stowarzyszenia Rezerwistów i byłych Wojskowych. Zapowiadamy na dzień 1 III odczyt na temat obrony przeciwawejnej...

WOJSKOWA. Ze Stowarzyszenia Rezerwistów i byłych Wojskowych. Zapowiadamy na dzień 1 III odczyt na temat obrony przeciwawejnej...

WOJSKOWA. Ze Stowarzyszenia Rezerwistów i byłych Wojskowych. Zapowiadamy na dzień 1 III odczyt na temat obrony przeciwawejnej...

WOJSKOWA. Ze Stowarzyszenia Rezerwistów i byłych Wojskowych. Zapowiadamy na dzień 1 III odczyt na temat obrony przeciwawejnej...

WOJSKOWA. Ze Stowarzyszenia Rezerwistów i byłych Wojskowych. Zapowiadamy na dzień 1 III odczyt na temat obrony przeciwawejnej...

